

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีการจัดซื้อยา แบบอิเล็กทรอนิกส์ในโรงพยาบาล Factors Influencing the Acceptance of Electronic Drug Procurement Technology in Government Hospitals

บทความวิจัย

ชฎาวรรณ โชติวิเชียร¹ และ ชัยฤกษ์ แก้วพรหมมลาย²

Chadawan Chotwichian¹ and Chairerk Kaewphrommalai²

หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ (สปท.) คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
กรุงเทพฯ ประเทศไทย 10900¹⁻²

Master of Business Administration Program in Civil-Military Administration, Faculty of Business
Administration, Kasetsart University, Bangkok, Thailand 10900¹⁻²

E-mail: chadawan.c@ku.th¹ and chairirkk@yahoo.com²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของปัจจัยด้านการยอมรับเทคโนโลยีที่มีต่อพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีในการจัดซื้อยาแบบอิเล็กทรอนิกส์ของบุคลากรในโรงพยาบาล และวัตถุประสงค์รองเพื่อศึกษาระดับการยอมรับเทคโนโลยีและเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีจำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรทั้งหมด จำนวน 70 ราย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภายในประชากร

ผลการวิจัยพบว่า การยอมรับเทคโนโลยีโดยรวมอยู่ในระดับสูง โดยความตั้งใจในการใช้งานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือทัศนคติต่อพฤติกรรมและการรับรู้ว่ามีประโยชน์ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ลักษณะประชากรศาสตร์ไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณพบว่า การรับรู้ว่าย่ต่อการใช้ในการรับรู้ว่ามีประโยชน์ และทัศนคติต่อพฤติกรรมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีอย่างมีนัยสำคัญ โดยการรับรู้ว่าย่ต่อการใช้อิทธิพลเชิงบวกสูงสุด ขณะที่บรรทัดฐานทางสังคม การรับรู้ถึงการควบคุม และความตั้งใจ ไม่พบอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า การพัฒนาระบบให้มีความง่ายในการใช้งานและการส่งเสริมทัศนคติเชิงบวกต่อเทคโนโลยีเป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีในการจัดซื้อยาในองค์กรภาครัฐ

วันที่รับบทความ : 23 ก.ค. 68

วันที่แก้ไขบทความ : 30 เม.ย. 69

วันที่ตอบรับบทความ : 12 ก.ค. 69

คำสำคัญ : การยอมรับเทคโนโลยี, การจัดซื้อยาอิเล็กทรอนิกส์, แบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยี

Abstract

This study primarily aimed to examine the influence of technology acceptance factors on the behavior of using electronic drug procurement technology among personnel in government hospitals, and secondarily to assess the level of technology acceptance and to compare differences in technology usage behavior across demographic characteristics. A quantitative research design was employed, using a structured questionnaire to collect data from the entire population (census) of 70 personnel. Data were analyzed using descriptive statistics, including frequency, percentage, mean, and standard deviation, as well as inferential statistics, namely independent samples *t*-test, one-way analysis of variance (ANOVA), and multiple regression analysis to examine relationships among variables within the population.

The results indicated that the overall level of technology acceptance was high, with behavioral intention showing the highest mean score, followed by attitude toward behavior and perceived usefulness, both with equal mean scores. Demographic characteristics did not have a statistically significant effect on technology usage behavior. Multiple regression analysis

revealed that perceived ease of use, perceived usefulness, and attitude toward behavior significantly influenced technology usage behavior, with perceived ease of use demonstrating the strongest positive effect, whereas subjective norm, perceived behavioral control, and behavioral intention were not found to have a significant influence. The findings suggest that enhancing system usability and fostering positive user attitudes are essential strategies for improving the effectiveness of electronic drug procurement technology in public healthcare organizations.

Keywords: Technology Acceptance, Electronic Drug Procurement, Technology Acceptance Model (TAM)

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันระบบสาธารณสุขของประเทศไทยเผชิญกับความท้าทายที่สำคัญจากภาระโรคที่เพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (Non-Communicable Diseases: NCDs) ซึ่งเป็นสาเหตุหลักของการเจ็บป่วยและการเสียชีวิตของประชากร ส่งผลให้ความต้องการใช้ยาและงบประมาณด้านยามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สถานการณ์ดังกล่าวส่งผลโดยตรงต่อระบบบริหารจัดการยาในโรงพยาบาลของรัฐ ซึ่งจำเป็นต้องมีการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดความคุ้มค่า ปลอดภัย และเพียงพอต่อการรักษาพยาบาลผู้ป่วย

กระบวนการจัดซื้อเป็นหนึ่งในองค์ประกอบสำคัญของระบบบริหารจัดการยาในโรงพยาบาล ซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดหา การควบคุมคุณภาพ และการบริหารงบประมาณ อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติยังพบข้อจำกัดหลายประการ เช่น ความล่าช้าในกระบวนการจัดซื้อ ความซ้ำซ้อนของขั้นตอน การใช้เอกสารจำนวนมาก และความเสี่ยงต่อการเกิดข้อผิดพลาดในการดำเนินงาน นอกจากนี้ ต้นทุนจากการดำเนินการจัดซื้อแบบเดิม เช่น ค่าใช้จ่ายในการจัดพิมพ์เอกสาร อาจสูงถึง 15,000-25,000 บาทต่อครั้ง ซึ่งสะท้อนถึงความไม่มีประสิทธิภาพของระบบเดิม และอาจนำไปสู่การสูญเสียทรัพยากรขององค์กรโดยไม่จำเป็น

เพื่อลดข้อจำกัดดังกล่าว การนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาประยุกต์ใช้ในกระบวนการจัดซื้อ โดยเฉพาะระบบจัดซื้อจัดจ้างอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Procurement System) จึงเป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ ลดระยะเวลา ลดต้นทุน และเพิ่มความโปร่งใสในการดำเนินงาน อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จของการนำเทคโนโลยีมาใช้ไม่ได้ขึ้นอยู่กับระบบเพียงอย่างเดียว แต่ยังขึ้นอยู่กับ **“การยอมรับเทคโนโลยีของผู้ใช้งาน”** ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดพฤติกรรมการใช้งานจริงในองค์กร

ในเชิงทฤษฎี แบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยี (Technology Acceptance Model: TAM) ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายในการอธิบายพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยี โดยชี้ให้เห็นว่าการรับรู้ถึงประโยชน์ (Perceived Usefulness: PU) และการรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งาน (Perceived Ease of Use: PEOU) เป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติ (Attitude) และนำไปสู่พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยี นอกจากนี้ ลักษณะประชากรศาสตร์

เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ยังเป็นตัวแปรที่ช่วยอธิบายความแตกต่างของพฤติกรรม การยอมรับเทคโนโลยีในแต่ละกลุ่มบุคลากร

อย่างไรก็ตาม จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า งานวิจัยที่ศึกษา **“การยอมรับเทคโนโลยีในระบบจัดซื้อยาแบบอิเล็กทรอนิกส์ในโรงพยาบาลของรัฐในประเทศไทย”** ยังมีจำนวนจำกัด โดยเฉพาะการศึกษาที่บูรณาการตัวแปรด้านลักษณะประชากรศาสตร์ การยอมรับเทคโนโลยี และพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ จึงสะท้อนให้เห็นถึงช่องว่างทางการวิจัยที่สำคัญ

ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้จึงมุ่งเน้นการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับและพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีในการจัดซื้อยาแบบอิเล็กทรอนิกส์ในโรงพยาบาลของรัฐ โดยใช้กรอบแนวคิด TAM เป็นพื้นฐาน เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาระบบการจัดซื้อยาให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตอบสนองต่อความต้องการของระบบสาธารณสุขได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการยอมรับเทคโนโลยีในการจัดซื้อยาแบบอิเล็กทรอนิกส์ของบุคลากรในโรงพยาบาลรัฐบาล
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีในการจัดซื้อยาแบบอิเล็กทรอนิกส์ จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์
3. เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของปัจจัยด้านการยอมรับเทคโนโลยีที่มีต่อพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีในการจัดซื้อยาแบบอิเล็กทรอนิกส์

สมมติฐานในการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 (H1) : ลักษณะประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีในการจัดซื้อยาแบบอิเล็กทรอนิกส์

สมมติฐานที่ 1.1 (H1A) : เพศ ที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีในการจัดซื้อยาแบบอิเล็กทรอนิกส์

สมมติฐานที่ 1.2 (H1B) : อายุ ที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีในการจัดซื้อยาแบบอิเล็กทรอนิกส์

สมมติฐานที่ 1.3 (H1C) : ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีในการจัดซื้อยาแบบอิเล็กทรอนิกส์

สมมติฐานที่ 1.4 (H1D) : ประสบการณ์การบรรจุ ที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีในการจัดซื้อยาแบบอิเล็กทรอนิกส์

สมมติฐานที่ 1.5 (H1E) : อายุการทำงานที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีในการจัดซื้อยาแบบอิเล็กทรอนิกส์

สมมติฐานที่ 2 (H2) : ลักษณะประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันมีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีในการจัดซื้อยาแบบอิเล็กทรอนิกส์

สมมติฐานที่ 2.1 (H2A) : เพศ ที่แตกต่างกันมีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีในการจัดซื้อยาแบบอิเล็กทรอนิกส์

สมมติฐานที่ 2.2 (H2B) : อายุ ที่แตกต่างกันมีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีในการจัดซื้อยาแบบอิเล็กทรอนิกส์

สมมติฐานที่ 2.3 (H2C) : ระดับการศึกษา ที่แตกต่างกันมีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีในการจัดซื้อยาแบบอิเล็กทรอนิกส์

สมมติฐานที่ 2.4 (H2D) : ประสบการณ์การบรรจุ ที่แตกต่างกันมีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีในการจัดซื้อยาแบบอิเล็กทรอนิกส์

สมมติฐานที่ 2.5 (H2E) : อายุการทำงานที่แตกต่างกันมีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีในการจัดซื้อยาแบบอิเล็กทรอนิกส์

สมมติฐานที่ 3 (H3) : การยอมรับเทคโนโลยีมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีในการจัดซื้อยาแบบอิเล็กทรอนิกส์

สมมติฐานที่ 3.1 (H3A) : การรับรู้ว่ามีประโยชน์มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีในการจัดซื้อยาแบบอิเล็กทรอนิกส์

สมมติฐานที่ 3.2 (H3B) : การรับรู้ว่าย่่งต่อการใช้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีในการจัดซื้อยาแบบอิเล็กทรอนิกส์

สมมติฐานที่ 3.3 (H3C) : ทัศนคติต่อพฤติกรรมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีในการจัดซื้อยาแบบอิเล็กทรอนิกส์

สมมติฐานที่ 3.4 (H3D) : บรรทัดฐานทางสังคมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีในการจัดซื้อยาแบบอิเล็กทรอนิกส์

สมมติฐานที่ 3.5 (H3E) : การรับรู้ถึงการควบคุมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีในการจัดซื้อยาแบบอิเล็กทรอนิกส์

สมมติฐานที่ 3.6 (H3F) : ความตั้งใจ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีในการจัดซื้อยาแบบอิเล็กทรอนิกส์

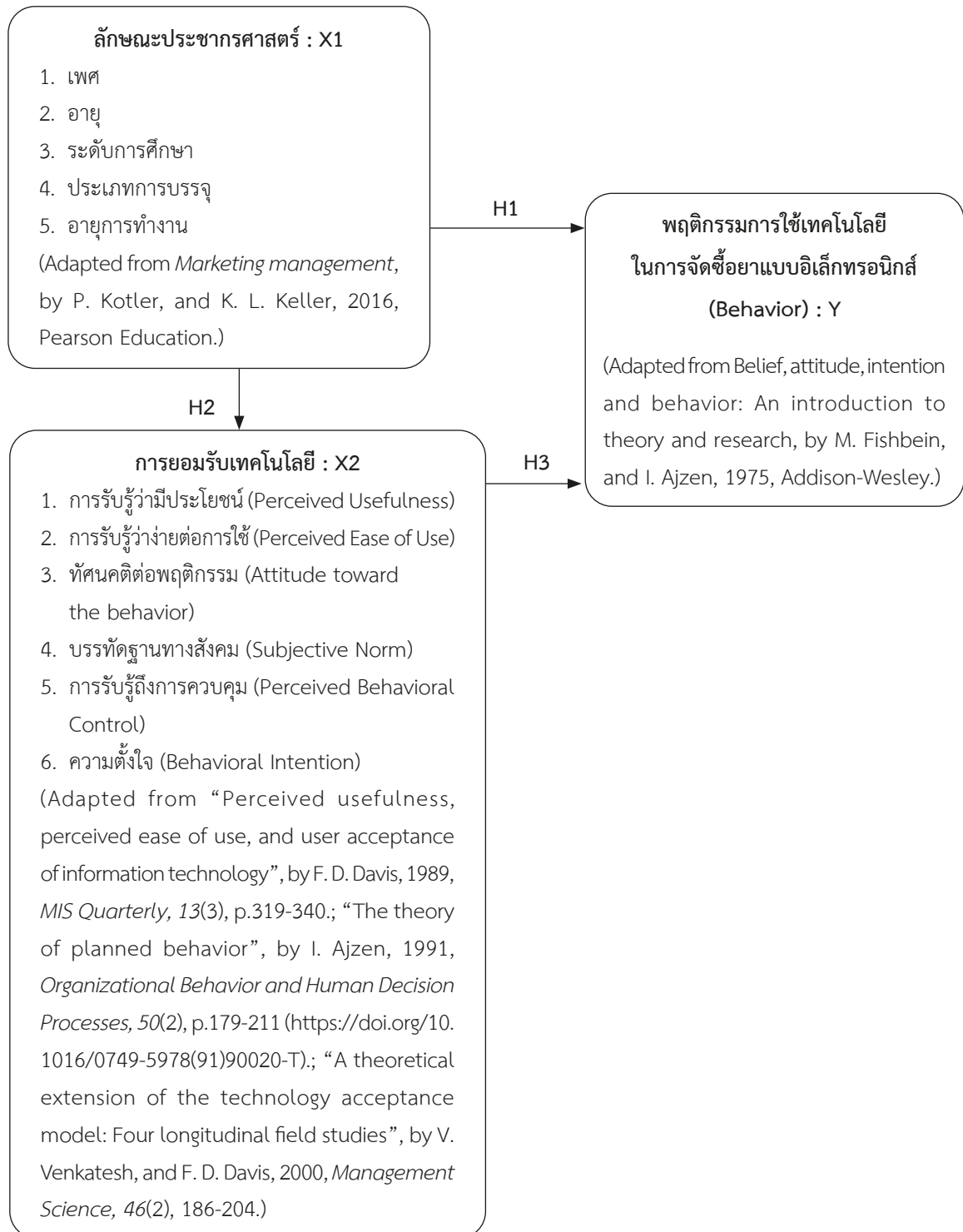
สมการสมมติฐานที่ 3

$$\text{Behavior} = \beta_0 + \beta_1 (\text{PU}) + \beta_2 (\text{PEOU}) + \beta_3 (\text{ATT}) + \beta_4 (\text{SN}) + \beta_5 (\text{PBC}) + \beta_6 (\text{BI}) + \varepsilon$$

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น/ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการยอมรับเทคโนโลยี ความตั้งใจ และพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยี ในการจัดซื้อยาแบบอิเล็กทรอนิกส์ของบุคลากรในโรงพยาบาลรัฐบาล ภายใต้กรอบแนวคิด Technology Acceptance Model (TAM)

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรระดับปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อยาแบบอิเล็กทรอนิกส์ ในสังกัดกรมแพทยทหารอากาศ จำนวนทั้งสิ้น 70 ราย จาก 3 หน่วยงาน ได้แก่ รพ.ทมิฬนทราธิราช พอ. จำนวน 20 ราย รพ.ภูมิพลอดุลยเดช พอ. จำนวน 30 ราย และ กองเวชบริรักษ์ พอ. จำนวน 20 ราย เนื่องจากจำนวนประชากรมีขนาดจำกัด ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด โดยไม่ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการทั้งในรูปแบบออนไลน์และเอกสารฉบับพิมพ์ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย สำหรับการเก็บข้อมูลแบบออนไลน์ ผู้วิจัยใช้ Google Forms และเผยแพร่ผ่านระบบสื่อสารภายในองค์กร ขณะที่การเก็บข้อมูลแบบเอกสารดำเนินการโดยการแจกแบบสอบถามและรวบรวมคืนจากผู้ตอบแบบสอบถามโดยตรง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้นำมาตรวจสอบความครบถ้วน ลงรหัส และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

เครื่องมือในการวิจัยและคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งพัฒนาขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกรอบแนวคิด Technology Acceptance Model (TAM) เพื่อให้ครอบคลุมตัวแปรที่ศึกษา แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทรการบรรจุ และอายุการทำงาน

2. ปัจจัยด้านการยอมรับเทคโนโลยี จำนวน 25 ข้อ ครอบคลุมการรับรู้ว่ามีประโยชน์ การรับรู้ว่าง่ายต่อการใช้ ทศนคติต่อพฤติกรรม บรรทัดฐานทางสังคม และการรับรู้ถึงการควบคุม

3. ความตั้งใจในการใช้งาน จำนวน 5 ข้อ

4. พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยี จำนวน 5 ข้อ

5. คำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

ข้อคำถามในส่วนที่ 2-4 ใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert Scale) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลผลคะแนนเฉลี่ยตามช่วงอันตรภาคชั้น ความกว้าง 0.80 เพื่อใช้ในการแปลผลระดับความคิดเห็น

คุณภาพของเครื่องมือวิจัย ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของข้อคำถาม ความครอบคลุมของเนื้อหา และความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย พบว่า ข้อคำถามมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับตัวแปรที่ศึกษา และได้มีการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิก่อนนำไปใช้จริง สำหรับความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรได้แก่บุคลากรระดับปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อพัสดุ สายแพทย์ จำนวน 10 ราย เพื่อทดสอบความชัดเจนของข้อคำถามและความเหมาะสมของเครื่องมือก่อนนำไปใช้จริง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ผลการทดสอบพบว่า ปัจจัยด้านการยอมรับเทคโนโลยีเท่ากับ 0.822, ความตั้งใจในการใช้งานเท่ากับ 0.810, พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีเท่ากับ 0.827

และค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.819 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.70 แสดงว่า เครื่องมือมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้นำเสนอให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยประกอบด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ระดับการยอมรับเทคโนโลยี

การเปรียบเทียบความแตกต่างตามลักษณะประชากรศาสตร์ และการวิเคราะห์อิทธิพลของปัจจัยด้านการยอมรับเทคโนโลยีต่อพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีในการจัดซื้อยาแบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 57.14) อยู่ในช่วงอายุ 31-35 ปี (ร้อยละ 50) มีระดับการศึกษาปริญญาตรี (ร้อยละ 71.42) และมีสถานภาพเป็นข้าราชการสัญญาบัตร (ร้อยละ 50) โดยส่วนใหญ่มีอายุการทำงานอยู่ในช่วง 6-10 ปี (ร้อยละ 62.86)

ตารางที่ 1

ลักษณะประชากรศาสตร์ของประชากร (N=70)

รายการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	30	42.86
หญิง	40	57.14
อายุ (ปี)		
25-30	26	37.14
31-35	35	50.00
36-40	7	10.00
41-45	2	2.86
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	10	14.29
ปริญญาตรี	50	71.42
ปริญญาโท	10	14.29
ประเภทการบรรจุ		
ลูกจ้างชั่วคราว	25	35.71
ข้าราชการประทวน	10	14.29
ข้าราชการสัญญาบัตร	35	50.00
อายุการทำงาน (ปี)		
1-5	19	27.14
6-10	44	62.86
11-15	4	5.71
มากกว่า 15 ปี	3	4.29

เมื่อพิจารณาระดับการยอมรับเทคโนโลยีในการจัดซื้อยาแบบอิเล็กทรอนิกส์ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 จากตารางที่ 2 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 3.90$, $SD = 0.69$) โดยความตั้งใจในการใช้งาน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($M = 4.36$) รองลงมาคือ การรับรู้ว่ามีประโยชน์ และทัศนคติต่อพฤติกรรม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($M = 4.10$) ขณะที่การรับรู้ว่าง่ายต่อการใช้มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($M = 3.37$) แสดงให้เห็นว่าผู้ใช้งานมีการยอมรับเทคโนโลยีในระดับสูง โดยเฉพาะด้านความตั้งใจและการรับรู้ถึงประโยชน์ของระบบ

ตารางที่ 2

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อบัญชีที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีการจัดซื้อยาโดยใช้อิเล็กทรอนิกส์ ($N=70$)

ปัจจัย	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
ความตั้งใจในการใช้ (BI)	4.36	0.69	เห็นด้วยมากที่สุด	1
การรับรู้ว่ามีประโยชน์ (PU)	4.10	0.88	เห็นด้วยมาก	2
ทัศนคติต่อพฤติกรรม (ATT)	4.10	0.56	เห็นด้วยมาก	2
บรรทัดฐานทางสังคม (SN)	3.97	0.73	เห็นด้วยมาก	4
การรับรู้ถึงการควบคุม (PBC)	3.53	0.62	เห็นด้วยมาก	5
การรับรู้ว่าง่ายต่อการใช้ (PEOU)	3.37	0.67	เห็นด้วยปานกลาง	6
รวม	3.90	0.69	เห็นด้วยมาก	

สำหรับวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยี จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์ จากตารางที่ 3 พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทการบรรจุ และอายุการทำงาน ไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 3

ผลการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีในการจัดซื้อยาแบบอิเล็กทรอนิกส์ ($N=70$)

ตัวแปรประชากรศาสตร์	ค่าสถิติ	ค่าระดับนัยสำคัญ	ผลการทดสอบ
เพศ	$t = -0.94$	0.500	ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ
อายุ	$F = 0.144$	0.933	ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ
ระดับการศึกษา	$F = 1.573$	0.215	ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ
ประเภทการบรรจุ	$F = 0.474$	0.625	ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ
อายุการทำงาน	$F = 0.544$	0.654	ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาการยอมรับเทคโนโลยี จากตารางที่ 4 พบว่า ตัวแปรอายุมีความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig = 0.034) ในขณะที่ตัวแปรอื่นไม่พบความแตกต่างทั้งนี้ การศึกษาครั้งนี้ ไม่ได้ดำเนินการทดสอบเปรียบเทียบรายคู่ (Post-hoc Test) จึงไม่สามารถระบุได้ว่ากลุ่มอายุใดมีความแตกต่างกัน อย่างชัดเจน เนื่องจากขนาดประชากรในแต่ละช่วงอายุ

มีจำนวนไม่สมดุล และบางกลุ่มมีจำนวนประชากรน้อย จึงอาจส่งผลกระทบต่อความแม่นยำของการทดสอบแบบ เปรียบเทียบรายคู่ (Post-hoc Test) ผู้วิจัยจึงจำกัด การวิเคราะห์ไว้เพียงระดับการทดสอบความแตกต่าง โดยรวม และเสนอให้การศึกษาครั้งต่อไปดำเนินการ วิเคราะห์เพิ่มเติมในประเด็นดังกล่าว

ตารางที่ 4

ผลการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับการยอมรับเทคโนโลยีในการจัดซื้อยาแบบอิเล็กทรอนิกส์ (N=70)

ตัวแปรประชากรศาสตร์	ค่าสถิติ	ค่าระดับนัยสำคัญ	ผลการทดสอบ
เพศ	$t = 0.587$	0.978	ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ
อายุ	$F = 3.072$	0.034*	แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ
ระดับการศึกษา	$F = 0.123$	0.885	ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ
ประเภทการบรรจุ	$F = 0.656$	0.522	ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ
อายุการทำงาน	$F = 0.893$	0.450	ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สำหรับวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ผลการวิเคราะห์การ ถดถอยพหุคูณ จากตารางที่ 5 พบว่า การรับรู้ว่าง่ายต่อการใช้ ($\beta = 0.769$, Sig < 0.001) และทัศนคติต่อพฤติกรรม ($\beta = 0.391$, Sig = 0.014) มีอิทธิพลเชิงบวกต่อพฤติกรรม การใช้เทคโนโลยีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ขณะที่การรับรู้ว่า

มีประโยชน์มีอิทธิพลเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญ ($\beta = -0.676$, Sig < 0.001) ส่วนบรรทัดฐานทางสังคม การรับรู้ถึง การควบคุม และความตั้งใจในการใช้งาน ไม่พบอิทธิพล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 5

ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยและระดับนัยสำคัญ

ตัวแปรอิสระ	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่าความคลาดเคลื่อน	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่าสถิติ t	ค่าระดับ
	B	มาตรฐาน	มาตรฐาน		นัยสำคัญ
(ค่าคงที่)	1.218	0.794	-	1.535	.130
การรับรู้ว่ามีประโยชน์ (PU)	-0.454	0.114	-0.676	-3.992	.000***
การรับรู้ว่าง่ายต่อการใช้ (PEOU)	0.874	0.124	0.769	7.057	.000***
ทัศนคติต่อพฤติกรรม (ATT)	0.463	0.184	0.391	2.522	.014**
บรรทัดฐานทางสังคม (SN)	0.252	0.192	0.262	1.314	.193
การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม (PBC)	-0.354	0.211	-0.338	-1.676	.099
ความตั้งใจ (BI)	-0.129	0.103	-0.150	-1.251	0.215

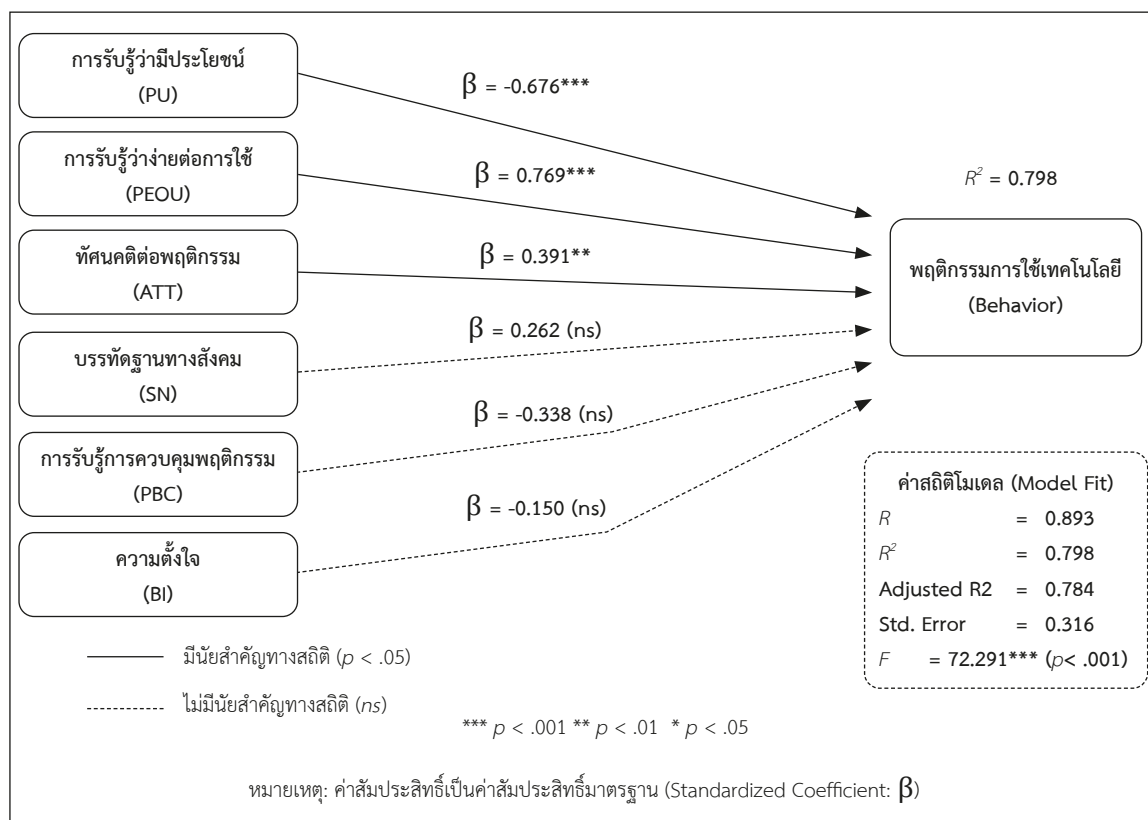
หมายเหตุ : * $p < .05$; ** $p < .01$; *** $p < .001$

ทั้งนี้ เพื่อให้เห็นภาพความสัมพันธ์ของตัวแปรได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ดังกล่าวในรูปแบบแผนภาพแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปร

จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ดังแสดงในแผนภูมิ ซึ่งสะท้อนให้เห็นทิศทางและขนาดของอิทธิพลของแต่ละตัวแปรต่อพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีอย่างเป็นระบบ

แผนภูมิ

แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรจากผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ โดยพบว่า การรับรู้ว่าย่่ายต่อการใช้มีอิทธิพลสูงสุดต่อพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยี รองลงมาคือ ทศนคติต่อพฤติกรรม ขณะที่การรับรู้ว่ามีประโยชน์มีอิทธิพลเชิงลบ และตัวแปรอื่นไม่พบอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปและอภิปรายผล

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการยอมรับเทคโนโลยี เปรียบเทียบความแตกต่างตามลักษณะประชากรศาสตร์ และวิเคราะห์อิทธิพลของปัจจัยด้านการยอมรับเทคโนโลยีต่อพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีในการจัดซื้อยาแบบอิเล็กทรอนิกส์ ผลการวิจัยสามารถสรุปและอภิปรายผลได้ดังนี้

ประการแรก ในด้านระดับการยอมรับเทคโนโลยีพบว่า บุคลากรมีระดับการยอมรับโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยความตั้งใจในการใช้งานมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ การรับรู้ว่ามีประโยชน์และทัศนคติต่อพฤติกรรม สะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มการยอมรับเทคโนโลยีในเชิงบวกของผู้ใช้งาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Technology Acceptance Model (TAM) ที่ระบุว่า การรับรู้ถึง

ประโยชน์และทัศนคติเป็นปัจจัยสำคัญต่อการยอมรับเทคโนโลยี (Davis, 1989) และยังสอดคล้องกับการศึกษาล่าสุดที่พบว่าปัจจัยด้านการรับรู้มีบทบาทสำคัญต่อการยอมรับเทคโนโลยีในบริบทด้านสุขภาพ (Lee et al., 2025) นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยในบริบทประเทศไทย เช่น ปิยะวรรณ ตันติวิวัฒน์ (2563) และ พรทิพย์ วัฒนกุล (2563) ที่พบว่า บุคลากรภาครัฐมีระดับการยอมรับระบบสารสนเทศในระดับสูง เมื่อมีการรับรู้ถึงประโยชน์และความง่ายในการใช้งาน

ประการที่สอง ในด้านความแตกต่างตามลักษณะประชากรศาสตร์ พบว่าปัจจัยส่วนใหญ่ ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ประเภทการบรรจุและอายุการทำงานไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมการใช้งานระบบขึ้นอยู่กับความรู้และทัศนคติของผู้ใช้งานมากกว่าลักษณะพื้นฐาน อย่างไรก็ตามพบว่า อายุมีผลต่อระดับการยอมรับเทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Venkatesh et al. (2003) และสอดคล้องกับการศึกษาของ Ma and Luo (2022) ที่พบว่าผู้ใช้งานในแต่ละช่วงวัยมีพฤติกรรมการยอมรับเทคโนโลยีแตกต่างกัน

ประการที่สาม ในด้านอิทธิพลของปัจจัยด้านการยอมรับเทคโนโลยี ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่าการรับรู้ว่าง่ายต่อการใช้อิทธิพลเชิงบวกสูงสุดต่อพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยี รองลงมาคือทัศนคติต่อพฤติกรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Davis (1989) และการศึกษาของ Hussain et al. (2023) ที่พบว่าความง่ายในการใช้งานเป็นปัจจัยสำคัญในการทำนายพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยี

อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ว่ามีประโยชน์ (Perceived Usefulness: PU) มีอิทธิพลเชิงลบต่อพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยี ซึ่งแตกต่างจากทฤษฎี Technology Acceptance Model (TAM) โดยทั่วไป และไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ Wang et al. (2024) ที่รายงานความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่าง PU กับพฤติกรรม

การใช้งานในระบบสุขภาพ ปรากฏการณ์ดังกล่าวอาจสะท้อนบริบทการใช้งานจริงในองค์กรภาครัฐ กล่าวคือ แม้ผู้ใช้งานจะรับรู้ว่าจะมีประโยชน์ในเชิงแนวคิด แต่หากระบบมีความซับซ้อน ใช้งานยาก หรือเพิ่มภาระงาน เช่น ขั้นตอนการทำงานที่ซ้ำซ้อน การกรอกข้อมูลหลายขั้นตอน หรือการต้องใช้ระบบควบคู่กับกระบวนการเดิม อาจก่อให้เกิดประสบการณ์เชิงลบและลดการใช้งานจริง ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ Maddi et al. (2020) ที่ชี้ว่าปัจจัยด้านกระบวนการทำงานและภาระงานมีผลต่อการยอมรับระบบจัดซื้ออิเล็กทรอนิกส์ในองค์กร และยังสอดคล้องกับ Lee et al. (2025) ที่เน้นบทบาทของปัจจัยด้านระบบและบริบทองค์กรต่อการยอมรับเทคโนโลยี นอกจากนี้ ข้อจำกัดด้านการสนับสนุนจากองค์กร เช่น การฝึกอบรมที่ไม่เพียงพอ หรือทรัพยากรที่จำกัด อาจเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้งาน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Alfuhaha et al. (2022) ที่พบว่า การสนับสนุนจากองค์กรมีผลต่อการใช้เทคโนโลยีของบุคลากรสาธารณสุข ในบริบทของประเทศไทย ผลการศึกษานี้ยังสอดคล้องกับงานของอาวิกา อายุมัน และคณะ (2563) ที่พบว่า การนำระบบสั่งซื้อยาอัตโนมัติในโรงพยาบาลจำเป็นต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับกระบวนการทำงานจริงและความพร้อมของผู้ใช้งาน เพื่อให้เกิดการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ในเชิงนโยบาย หน่วยงานภาครัฐควรมุ่งพัฒนาระบบให้ใช้งานง่าย ลดความซับซ้อนของกระบวนการ และเสริมสร้างการสนับสนุนผู้ใช้งานอย่างต่อเนื่อง เช่น การจัดอบรม การให้คำปรึกษา และการปรับปรุงระบบอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้การรับรู้ถึงประโยชน์ของระบบสามารถแปรเปลี่ยนเป็นพฤติกรรมการใช้งานจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับตัวแปรบรรทัดฐานทางสังคม การรับรู้ถึงการควบคุม และความตั้งใจในการใช้งาน ที่ไม่พบอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ อาจสะท้อนถึงลักษณะเฉพาะขององค์กรที่ผู้ใช้งานมีอิสระในการตัดสินใจ และไม่ได้รับแรงกดดันจาก

ปัจจัยทางสังคมอย่างชัดเจน ซึ่งแตกต่างจากกรอบแนวคิดของ Theory of Planned Behavior (TPB) (Ajzen, 1991) และ Unified Theory of Acceptance and Use of Technology (UTAUT) (Venkatesh et al., 2003) ดังนั้น ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านการรับรู้และทัศนคติของผู้ใช้งาน โดยเฉพาะการรับรู้ว่าย่่งต่อการใช้ มีบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีในการจัดซื้อยาแบบอิเล็กทรอนิกส์ ขณะที่การออกแบบระบบและบริบทขององค์กรเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำเทคโนโลยีไปใช้ในทางปฏิบัติ

ข้อจำกัดของการวิจัย

การศึกษานี้มีข้อจำกัดบางประการที่อาจส่งผลต่อการตีความและการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

- ข้อจำกัดด้านขนาดและขอบเขตของประชากรการศึกษานี้ใช้ประชากรจำนวน 70 ราย ซึ่งถือว่ามีความค่อนข้างจำกัดสำหรับการวิเคราะห์ทางสถิติ โดยเฉพาะการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณที่มีตัวแปรอิสระหลายตัว นอกจากนี้ การเก็บข้อมูลดำเนินการในหน่วยงานเดียวคือ หน่วยงานภาครัฐในสังกัดกรมแพทย์ทหารอากาศ ซึ่งมีลักษณะเฉพาะด้านโครงสร้างและระบบราชการ ดังนั้น ผลการวิจัยจึงอาจไม่สามารถอ้างอิงไปยังองค์กรอื่นที่มีบริบทแตกต่างกันได้อย่างครอบคลุม

- ข้อจำกัดด้านเครื่องมือวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามซึ่งอาศัยการประเมินจากการรับรู้ของผู้ตอบแบบสอบถาม อาจมีข้อจำกัดในด้านความลำเอียงของคำตอบ (Response Bias) ความแตกต่างในการตีความข้อคำถาม และไม่สามารถสะท้อนพฤติกรรมการใช้งานจริงได้อย่างสมบูรณ์

- ข้อจำกัดด้านการวิเคราะห์ข้อมูล แม้ว่าผลการวิเคราะห์จะพบความแตกต่างของตัวแปรอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่การศึกษานี้ไม่ได้ดำเนินการทดสอบ

เปรียบเทียบรายคู่ (Post-hoc test) เนื่องจากขนาดประชากรในแต่ละช่วงอายุมีความไม่สมดุล และบางกลุ่มมีจำนวนตัวอย่างค่อนข้างน้อย ซึ่งอาจส่งผลต่อความแม่นยำของผลการวิเคราะห์

- ข้อจำกัดด้านตัวแปรในการศึกษา การวิจัยนี้ใช้กรอบแนวคิด Technology Acceptance Model (TAM) และ Theory of Planned Behavior (TPB) เป็นหลัก แม้ว่าจะเป็นกรอบแนวคิดที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง แต่อาจยังมีปัจจัยอื่นที่ส่งผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีที่ไม่ได้รวมอยู่ในการศึกษา เช่น ความพร้อมด้านเทคโนโลยีขององค์กร การสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง หรือภาระงานของผู้ใช้งาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและการปฏิบัติ จากผลการวิจัยสามารถเสนอแนะแนวทางเชิงนโยบายและการปฏิบัติได้ดังนี้

ประการแรก การออกแบบระบบให้ใช้งานง่าย (Ease of Use) เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าการรับรู้ว่าย่่งต่อการใช้ (Perceived Ease of Use: PEOU) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุดต่อพฤติกรรมการใช้ระบบ ดังนั้น หน่วยงานควรมุ่งเน้นการออกแบบระบบให้มีความเป็นมิตรต่อผู้ใช้ (User-friendly) ลดขั้นตอนที่ซับซ้อน และพัฒนาเครื่องมือสนับสนุนการใช้งาน เช่น คู่มือการใช้งานแบบย่อ (Quick Guide) วิดีโอสาธิต และระบบช่วยเหลือออนไลน์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้งานจริง

ประการที่สอง การส่งเสริมทัศนคติเชิงบวกต่อการใช้งานระบบ (Attitude Toward Behavior) องค์กรควรจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ และส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้ใช้งาน เพื่อสร้างทัศนคติที่ดีต่อระบบ รวมถึงการสื่อสารถึงประโยชน์และความสำคัญของระบบอย่างต่อเนื่อง เพื่อลดแรงต้านและเพิ่มความยอมรับในการใช้งาน

ประการที่สาม การแก้ไขปัญหการรับรู้ว่ามีประโยชน์ (Perceived Usefulness: PU) ที่มีความสัมพันธ์เชิงลบ แม้ว่าผู้ใช้งานจะรับรู้ว่ามีประโยชน์ แต่ผลการวิเคราะห์พบว่า PU มีอิทธิพลเชิงลบต่อพฤติกรรมการใช้ ซึ่งอาจเกิดจากความซับซ้อนของระบบและภาระงานที่เพิ่มขึ้น ดังนั้น หน่วยงานควรให้ความสำคัญกับการสื่อสาร “ประโยชน์เชิงรูปธรรม” ของระบบอย่างต่อเนื่อง เช่น การลดระยะเวลาในการดำเนินงาน ความโปร่งใส และความถูกต้องของข้อมูล ตลอดจนออกแบบระบบให้ผู้ใช้งานสามารถรับรู้ถึงประโยชน์ได้ทันทีจากการใช้งานจริง (Perceived Benefit in Use) รวมถึงลดขั้นตอนที่ซ้ำซ้อน และปรับกระบวนการทำงาน (Workflow) ให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริง

ประการที่สี่ การพัฒนาระบบให้เหมาะสมกับช่วงอายุของผู้ใช้งาน เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า อายุมีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยี องค์กรจึงควรออกแบบแนวทางการสนับสนุนที่เหมาะสมกับผู้ใช้งานแต่ละช่วงวัย เช่น การใช้ช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายเพื่อให้ครอบคลุมผู้ใช้งานทุกกลุ่ม

ประการที่ห้า การสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร (Management Support) องค์กรควรกำหนดนโยบายที่ส่งเสริมการใช้งานระบบอย่างชัดเจน เช่น การจัดสรรทรัพยากรด้านเทคโนโลยีอย่างเพียงพอ การกำหนดแนวปฏิบัติที่สนับสนุนการใช้งานระบบ และการติดตามประเมินผลการใช้งานอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างแรงจูงใจและเพิ่มอัตราการใช้งานระบบในระยะยาว

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการรับรู้และทัศนคติยังคงมีบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยี อย่างไรก็ตาม การที่ตัวแปรการรับรู้ว่ามีประโยชน์ (Perceived Usefulness: PU) มีความสัมพันธ์เชิงลบ สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการศึกษาปัจจัยอื่นเพิ่มเติมที่อาจมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยี เช่น ปัจจัยด้านคุณภาพระบบ (System Quality) ภาระงาน (Workload) หรือวัฒนธรรมองค์กร (Organizational Culture) นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสะท้อนให้เห็นว่าบริบทขององค์กรภาครัฐ โดยเฉพาะในหน่วยงานที่มีโครงสร้างแบบลำดับชั้น อาจมีผลต่อรูปแบบการยอมรับเทคโนโลยีที่แตกต่างจากบริบททั่วไป ดังนั้น จึงควรมีการพัฒนาแบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับบริบทเฉพาะขององค์กรภาครัฐ เพื่อเพิ่มความแม่นยำในการอธิบายพฤติกรรมการใช้งาน

เอกสารอ้างอิง

- ปิยะวรรณ ต้นติวิวัฒน์. (2563). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ระบบสารสนเทศในหน่วยงานภาครัฐ [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พรทิพย์ วัฒนกุล. (2563). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับระบบจัดซื้อโดยใช้อิเล็กทรอนิกส์ของเจ้าหน้าที่พัสดุ. วารสารวิชาการเทคโนโลยีสารสนเทศ, 8(2), 44-53.
- อวิกา อายุมัน, นักรวรรณ สังข์ทอง, และอนุรักษ์ จันท. (2563). การประยุกต์ใช้ระบบสั่งซื้อยาอัตโนมัติ (Auto PO) ในโรงพยาบาลรามธิบดี. วารสารวิทยาการสุขภาพ, 33(1), 77-89.

- Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 50(2), 179-211. [https://doi.org/10.1016/0749-5978\(91\)90020-T](https://doi.org/10.1016/0749-5978(91)90020-T)
- Alfuqaha, O., Al-Obeidat, R., Al-Motlaq, M., & Al-Hatamleh, M. (2022). Technology acceptance model among healthcare providers during COVID-19. *Central European Journal of Nursing and Midwifery*, 13(4), 857-864.
- Davis, F. D. (1989). Perceived usefulness, perceived ease of use, and user acceptance of information technology. *MIS Quarterly*, 13(3), 319-340.
- Fishbein, M., & Ajzen, I. (1975). *Belief, attitude, intention and behavior: An introduction to theory and research*. Addison-Wesley.
- Hussain, A., Ali, S., & Ahmed, M. (2023). Modeling consumer acceptance and usage behaviors of mHealth: An integrated TAM model. *Healthcare*, 11(2), 210.
- Kotler, P., & Keller, K. L. (2016). *Marketing management* (15th ed.). Pearson Education.
- Lee, A. T., Ramasamy, R. K., & Subbarao, A. (2025). Understanding psychosocial barriers to healthcare technology adoption: A review of TAM Technology Acceptance Model and Unified Theory of Acceptance and Use of Technology and UTAUT Frameworks. *Healthcare*, 13(3), 250.
- Ma, Y., & Luo, M. (2022). Older people's intention to use medical apps: Extending the TAM model. *Ageing & Society*, 42(9), 2155-2175.
- Maddi, M. S., Davis, P., & Geraghty, J. (2020). Acceptance of e-procurement systems in organizations. *Journal of Enterprise Information Management*, 33(6), 1235-1254.
- Venkatesh, V., & Davis, F. D. (2000). A theoretical extension of the technology acceptance model: Four longitudinal field studies. *Management Science*, 46(2), 186-204.
- Venkatesh, V., Morris, M. G., Davis, G. B., & Davis, F. D. (2003). User acceptance of information technology: Toward a unified view. *MIS Quarterly*, 27(3), 425-478.
- Wang, X., Zhang, Y., & Li, J. (2024). Technology acceptance in public healthcare systems: A longitudinal study. *Journal of Medical Systems*, 48(1), 1-12.